

nighedsraadene som — ja, jeg ved ikke, om han sagde: som ønskeligt kunde være, det kan han neppe have sagt, det ærede Medlem ønsker jo netop, at ingen skulde melde sig til Valg af Menighedsraad. Men netop fordi det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg) og hans Partifæller have ønsket, at ingen skulde melde sig, er der mindre Grund til at diskutere denne Sag med ham, og jeg skal derfor i denne Sag vende mig til det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), som jo ogsaa tog den frem som Anke. Jeg gør det saa meget mere, som han ogsaa omtalte et andet Cirkulære, nemlig om Gennemførelsen af Almenskoleloven. Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds fremtræder jo her som uforfalsket Højremand, og det har jo sin Interesse at se, hvordan en saadan Mand optræder. Hans Tales Form havde noget Præg af, at han ligesom følte sig anstrengt ved det, han fremførte, følte sig anstrengt, fordi hans Evner ikke rigtig slog til til de Vittigheder, han ønskede at sige, og følte sig anstrengt, fordi hans Mod ikke rigtig slog til til de smaa Uartigheder, som han øjensynlig havde Lyst til at komme frem med baade over for Venstrepartiet og Ministeriet. Da det ærede Medlem imidlertid selv aabenbart følte sig rigtig fornøjet, og hans Parti ogsaa syntes beæret derved, skal jeg ikke tage denne Side af Sagen op, men alene holde mig til de saglige Ting, der var i hans Tale. Hans smaa Tilløb til Uartigheder kan ikke skade mig det mindste, og derfor skal jeg gerne lade ham have den Fornøjelse.

Hvad nu det første Cirkulære angaar, som vedrører de kirkelige Love, sagde det ærede Medlem, at den Anke, som var rettet mod det, er begrundet, thi der staar i Ministerens Cirkulære, at en Valgbestyrrelse er berettiget til, naar den ikke kender vedkommende, at kræve Vidnesbyrd om, at den paagældende vitterlig ikke har ført et Levned, som vækker Forargelse. Naar dette staar i Cirkulæret — der staar for Resten flere Ting, men jeg skal ikke gaa strengt i Rette med den Maade, hvorpaa det ærede Medlem citerede — saa er det vel værd at lægge Mærke til, hvad der staar i den Lov, hvortil Cirkulæret slutter sig. I § 4 i denne Lov staar der som en Valgrets- og Valgbarhedsbetingelse under b., at vedkommende ikke maa have ført et Levned, der i det almindelige Om-dømme vækker Forargelse (bevislig Drik-fældighed, Erhverv ved Utugt og lignende). Denne Lov er, det maa vi lægge Mærke

til, indrettet saaledes, at Vælgeren selv maa fremsætte sin Begæring for at blive opført paa Listen — det er et helt modsat Princip af det, der gælder ved de kommunale Valg og Rigsdagsvalgene, hvor det er vedkommende Kommunalbestyrelses Pligt at lave Valglisten — og derom hedder det i § 5, at Begæringen skal indeholde Oplysninger til Bedømmelse af, hvorvidt vedkommende opfylder Betingelserne efter § 4, altsaa ogsaa Oplysning om dette Punkt. Nu havde jeg oprindeligt ikke ønsket at faa dette Punkt b. ind i Loven. Jeg mente nemlig ikke, at det var nyttigt, at man fik saadanne Garantibestemmelser, som det hed saa ofte under Forhandlingen. Det var fra Højres Side, man krævede disse saakaldte Garantier. Jeg ønskede dem ikke, fordi jeg tror ikke, man kan benytte dem med nogen Virkning. Vi Mennesker se i Reglen efter det Ydre og kunne i Virkeligheden ikke se noget, som kan give os nogen Ret eller Dygtighed til at bruge disse Garantier. Jeg ønskede derfor ikke saadanne Bestemmelser i Loven. Det var navnlig Højre, der ønskede at have dem; Højre i det andet Ting vilde ikke vedtage Loven, uden at der kom nogle Garantibestemmelser ind i den. Derfor enedes man saa — og jeg sluttede mig til det, fordi jeg ikke ansaa Punktet for saa stort, at det var værdt, at Loven skulde strande derpaa — om saadan en Bestemmelse som under § 4 b. og i § 5. Hvis det ærede Medlem nu havde været paa Rigsdagen den Gang, vilde han jo sikkert, maa jeg gaa ud fra, have været mod sine Partifæller i denne Sag. Han siger, at saadanne Bestemmelser kunde man ikke være bekendt nu, 50 Aar efter at Friheden var given — som det ærede Medlem udtrykte sig forleden. Det er beklageligt, at det ærede Medlem ikke har haft Lejlighed til at omvende sine Meningsfæller i saa Henseende. Imidlertid kom Bestemmelsen ind i Loven, og da Loven var til Behandling her, blev der bl. a. ytret Betænkkelighed derved; man frygtede for, at Præsterne vilde benytte den til at udøve Censur og chikanere Befolkningen og meget andet. Jeg for mit Vedkommende havde ikke den Tro om Præsterne, men da Loven skulde føres ud i Livet, mente jeg det dog rigtigst at imødekomme de Folk, der havde en saadan Frygt, ved at sætte den nævnte Attest ind i Cirkulæret, saa at de paa Forhaand kunde imødegaa den Fare, som de troede truede dem, ved at møde med en saadan Attest, thi det vilde blive vanskeligt for Præsten at forkaste en saadan